

De Rommelpot

Nederlandse vereniging voor Straatsburg en omstreken
Association néerlandaise de Strasbourg et ses environs

AGENDA

22 november 19:00

Algemene Ledenvergadering
 Zaal 5202 Gebouw Le patio
 Universiteit Straatsburg
 Rue René Descartes

22 november 19:45

FILM: De Bende van Oss
 Universiteit Straatsburg

27 november 18:00

Cleveringalezing
 Aanmelden svp (zie artikel)

2 december 2012

Sinterklaasfeest
 Maison des sociétés, Schiltigheim

Sinterklaas!

Zondag 2 december 15:00 uur
Maison des Sociétés te Schiltigheim

Na langdurige onderhandelingen met het algemeen Secretariaat van de Goedheiligman is de Nederlandse Vereniging er ook nu weer in geslaagd af te spreken dat hij een speciale middag uittrekt voor groot en klein van onze Vereniging. We mogen Sint en zijn gevolg welkom heten op zondag 2 december om klokke 4 uur in de middag in Schiltigheim.

Voorafgaand aan zijn komst heeft het bestuur een wervelend optreden van een geweldige **gochelaar** kunnen regelen voor vooral de jongere en aanstormende jeugd.

Het feest begint om 15 uur maar het is beter al iets eerder aanwezig te zijn. Wees dus op tijd om niets te missen!

De Sint zal ook dit jaar weer met goede gaven voor de jeugdige leden komen en zal ze met wijze woorden vriendelijk toespreken (en de nodige opvoedkundige adviezen geven). Het ligt in de verwachting dat Sinterklaas ook dit jaar zijn visie op de belangrijkste ontwikkelingen in het afgelopen jaar op rijm te berde zal brengen.

De bijdragen voor dit grandioze festijn:

- Leden 8 euro,
- kinderen van leden gratis;
- Niet leden 10 euro
- kinderen van niet leden 5 euro.

Daar krijgt een ieder dan ook niet alleen het spektakel voor, maar ook ruim happen en drankjes (haring, pepernoten, snoepen, kaas, vin chaud, bier...!).

Ouders die via de Sint een cadeautje aan hun kroost willen geven worden vriendelijk verzocht die vantevoren in te leveren bij:

Hans de Jonge 31 rue Kempf te Strasbourg
 03.88.31.60.25 / 06.12.52.54.92 of bij

Gabrielle Passenier 33 rue du Limousin te
 Lampertheim 03.88.33.96.31 / 06.80.07.14.03

vergezeld van een korte tekst ter inspiratie voor Sinterklaas.

Verder treft U in dit nummer onder meer aan:

- de aankondiging van de Algemene Ledenvergadering op 22 november gevolgd door Film De Bende van Oss
- de vroege geschiedenis van de tram in Straatsburg en omstreken door Hans de Jonge
- wat is een Rommelpot
- waarom een Nederlandse Vereniging
- de jaarlijkse Cleveringalezing met een achtergrondnotitie
- over Cleveringa en andere protesterende academici
- een protestbrief tegen de sluiting van het Instituut Néerlandais in Parijs met een commentaar;
- een al eeuwen lang bestaand 'hardnekkig misverstand' over de fitness-cultuur
- de bezoektips met een aanrader dicht bij huis
- over de aanvraag van de AOW
- een mededeling aan de Nederlandse paspoorthouders

VEEL LEESPLEZIER!

Algemene Ledenvergadering

Dinsdag 22 november 19:00, Universit  de Strasbourg, Rue René Descartes

Agenda

1. 19:00: Opening
- 2a. Financieel verslag (Peningmeester)
- 2b. Verslag van de Kascommissie
- 2c. Décharge van de Penningmeester
- 2d. Voorstel betreffende de Contributie
- 2e. (Her)verkiezing van de Kascommissie
3. Jaarverslag (Voorzitter)
4. Verkiezing van het bestuur
Aan de beurt van aftreden zijn:
 - Sietske Mirabel
 - Gabrielle Passenier
 - John Ruijs
5. Bespreking van het programma 2012-2013
6. Rondvraag
7. Sluiting

*Art. 7 van onze statuten bepaalt, dat de bestuursleden na 3 jaar moeten aftreden, dat zij eventueel herkiesbaar zijn en dat de verkiezing anoniem gebeurt.
Kandidaten beschikbaar als bestuurslid kunnen zich tot 15-nov melden bij het bestuur.*

Bestuursleden gezocht

Leden die geïnteresseerd zijn in een positie in het bestuur, worden verzocht contact op te nemen met het bestuur. Nieuwe bestuursfuncties zullen ingaan vanaf de Algemene Ledenvergadering.

Geïnteresseerden worden verzocht zich te melden bij Hans de Jonge of John Ruijs voor 15 november.

Ook voor meer informatie kan contact opgenomen worden met deze personen.

Na afloop Film: "De Bende van Oss"

De film 'De Bende van Oss' van regisseur André van Duren en producent Mathijs van Heijningen is de eerste Nederlandse misdaadfilm die speelt in de jaren dertig van de vorige eeuw. De hoofdrollen worden vertolkt door: Sylvia Hoeks (De Storm, Duska en Tirza), Marcel Musters (de tv-series Gooische vrouwen, de Troon en Vuurzee), Frank Lammers (Nachtrit, Wilde Mossels en de Dominee) en Theo Maassen (Minoes, TBS, New Kids Turbo).

De geschiedenis van wat is gaan heten 'de Bende van Oss' speelt zich af over een periode van ruim 50 jaar. De moord rond de wachmeester van de marechaussee Geerard Hoekman in 1893 is de eerste fase. De tweede fase speelt in de jaren twintig en dertig van de vorige eeuw als politie en marechaussee de strijd aangaan met een aantal criminele elementen in Oss en omgeving. Nadat de meeste zaken rond 1935 zijn opgelost breekt de derde en laatste fase aan. De zaak Oss wordt een nationale zaak en verplaatst zich van Brabant naar het Binnenhof in Den Haag. Parlement en pers bemoeien zich er mee. Uiteindelijk zal in juni 1939 het laatste kabinet Colijn op de kwestie Oss vallen. Al spoedig breekt de Tweede Wereldoorlog uit en zijn er andere zorgen. De zaak Oss raakt in de vergetelheid en is dan geschiedenis. Meer informatie op <http://www.debendevanoss.nl/>

Gelieve uiterlijk 19:45 aanwezig te zijn, de deuren van de universiteit sluiten hierna.

Cleavingalezing 2012: 'The Right to Relate',

Dinsdag 27 november 18.00-20.00, Residentie van de Ambassadeur, 6 rue Erckmann-Chatrian.

Ook dit jaar wordt weer een Cleavingalezing gehouden. (1) Dit keer zal professor Mr C. Waaldijk een voordracht geven onder de titel 'the right to relate' – over het belang van 'gerichtheid' in de vergelijkende bestudering van het seksuele gerichtheidrecht in 1976 werd in Straatsburg voor het eerst gesproken over 'the right to relate', nauw samenhangend met de fundamentele menselijke behoefte om lief te hebben en om zich verbonden te weten met anderen. Nu zal prof. Waaldijk het onderwerp doen terugkeren in Straatsburg, ditmaal in de context van de seksuele gerichtheid. De stelling valt te verdedigen dat elke juridische kwestie omtrent (homo)seksuele gerichtheid uiteindelijk draait om het 'right to relate'.

De spreker zal deze stelling illustreren met voorbeelden uit andere landen. Professor Waaldijk is hoogleraar Comparative Sexual Orientation Law aan de Leidse Universiteit en heeft zich gespecialiseerd in de onderwerpen seksuele gerichtheid & recht, homorelatierecht, discriminatie en rechtsvergelijking.

De Permanent Vertegenwoordigster, Ellen Berends heeft zich beijverd juist dit onderwerp hier dit jaar besproken te krijgen. Zij heeft tevens collega's van andere bij de Raad van Europa vertegenwoordigde lidstaten uitgenodigd die dit onderwerp hier in de portefeuille hebben. Bij de lezing en discussie zal Engels de voertaal zijn. Bij de aanvaarding van zijn professoraat (de eerste op dit gebied in Europa) eerder dit jaar heeft Prof. Waaldijk zijn inaugurele rede aan dit onderwerp gewijd. Dit initiatief sluit enigszins aan bij een eerder initiatief van de Permanente Vertegenwoordiging in ander verband: enkele jaren geleden heeft de toenmalig Permanent Vertegenwoordiger, Jacobus van der Velden voor de staf van alle bij de Raad vertegenwoordigde landen een bijeenkomst over de rechten van de -in jargon- zogeheten LGBT's (2) georganiseerd. Daaraan hebben vrijwel alle lidstaten deelgenomen en het gaf levendige discussies. Hetzelfde mag van deze interessante avond verwacht worden.

U bent van harte welkom bij deze lezing, met, dit keer na afloop, een hapje en een drankje.

Inschrijven graag via e-mail: str-reacties@minbuza.nl of via: 0388362048 uiterlijk 18 november aanstaande.

(1) Zie voor de achtergrond hiervan elders in dit nummer.

(2) Lesbians, gays, trans- and bisexuals.

Ter informatie

Waar komt de Cleveringa-lezing vandaan ?

Op 26 november 1940 hield professor Ruurd Cleveringa (handelsrecht, burgerlijk procesrecht) in het Groot Auditorium van de Leidse Universiteit een waardige vlamme protestrede tegen het ontslag van zijn joodse collega's Meijers (1) en David (2) door de Duitse bezetter. Hij sprak op het tijdstip dat Meijers college zou geven. Cleveringa's rede was aangekondigd, de zaal bomvol. Na afloop werd spontaan het Wilhelmus (3) aangeheven en binnen de kortste keren was Cleveringa's toespraak breed verspreid. Cleveringa werd de volgende dag -volgens ook zijn verwachting (hij had zijn koffertje met lijfgoed en enkele boeken al klaarstaan)- gearresteerd. De Leidse Universiteit werd gesloten. Ook anderen hebben rond die tijd protestredes gehouden, zoals in Leiden de theoloog van Holk en de medicus Barge. Zo ook hoogleraren in Amsterdam en Wageningen. In Delft heeft, op 23 november een student, voorzitter van de faculteitsvereniging Bouwkunde, een grote groep studenten toegesproken op het uur de ontslagen hoogleraar staatsrecht Josephus Jitta college zou geven. De Delftse studenten gingen in staking en ook die Universiteit werd gesloten. In Utrecht hield prof. Koningsberger (Wis-en Natuurkunde) op 23 november een protestrede. In zijn rede refereerde hij aan het feit dat sinds in 1579 in Utrecht de 'Unie van Utrecht' (4) was gesloten steeds 'het hoogste Nederlandse ideaal was geweest niemand om zijn ras of geloof te vervolgen'. Koningsberger heeft de tekst ter verspreiding op de kathedraal laten liggen maar een van zijn studenten heeft de tekst verbrand om zijn hoogleraar tegen sancties te beschermen. Daardoor is de lezing maar fragmentarisch bewaard gebleven in wat oog- en oorgetuigen erover hebben geschreven.

Zonder iets af te doen aan de moed en het inzicht van Cleveringa zij er op gewezen dat Cleveringa zijn protest toespitste op het ontslag van zijn eminente collega jurist Meijers terwijl Koningsberger protesteerde tegen de anti-joodse maatregelen in het algemeen. Al snel na de bezetting in mei van dat jaar werden er publieke -stille- protestacties gehouden bijvoorbeeld door het bij diverse gelegenheden veelvuldig dragen van een witte anjer (ook toen al het symbool van prins Bernard). Bijvoorbeeld bij de drukbezochte bijeenkomst van de Nederlandse Juristen Vereniging in de grote zaal van de Hoge Raad in Den Haag. De redes werden gehouden in de tijd dat Duitsland oppermachtig was en er in Nederland een neerslachtige sfeer heerste, ook al door de onverwachte en snelle ineenstorting van Frankrijk. Zij hebben bijgedragen aan het aanwakkeren van een geest van verzet en het behoud van het geloof in de goede afloop.

In de loop der tijd is de lezing van Cleveringa (5) het symbool geworden voor academisch verzet en is de gewoonte gegroeid dat Leidenaren in den vreemde op of rond de 26e november een lezing organiseren over een veelal humanitair onderwerp. In Straatsburg heeft Frits Hondius, inmiddels overleden, staf van het Secretariaat van de Raad van Europa jaren geleden de traditie gestart (6). De vorige Permanent Vertegenwoordiger Cobus van der Velden heeft de traditie overgenomen en nu heeft Ellen Berends (7) de fakkel overgenomen. Een en ander wordt gecoördineerd door het Leids Universiteits Fonds met de belangelozemedewerking van Leidse professoren.

(1) E.M. Meijers overleefde met zijn gezin de oorlog na een verblijf in Westerbork en Theresienstadt en werd een van de belangrijkste grondleggers van het Nieuw Nederlandse Burgerlijk Wetboek (NBW). Het NBW trad in 1992 volledig in werking en wordt internationaal alom gezien als het meest moderne burgerlijk wetboek. Het NBW is bijvoorbeeld (naast Duits recht) een belangrijke inspiratiebron geworden voor het nieuwe Russische Burgerlijk Wetboek.

(2) Prof. David heeft na de oorlog nog veel jaren Babylonische, Assyrische, Israelitische en Hellinistische rechtsgeschiedenis gedoceerd aan de Leidse Universiteit.

(3) Zie voor meer informatie over de geschiedenis van het Wilhelmus de Rommelpot van april van dit jaar op de website van de Nederlandse Vereniging.

(4) De Unie van Utrecht is een overeenkomst tussen een aantal Nederlandse gewesten om de Spanjaarden te verjagen. Er werden tegelijk een aantal staatkundige zaken in geregeld. Je zou er een eerste versie van een latere Grondwet in kunnen zien. De overeenkomst uit 1579 moet niet verward worden met de 'Vrede van Utrecht, 11 april 1713: die vrede, dat verdrag maakte een eind aan twee eeuwen godsdiensttwisten en oorlogen. Het ging vooral tussen Frankrijk aan de ene kant en Groot Brittannië en de Verenigde Republiek der Zeven Provinciën aan de andere kant. De vrede sloot eigenlijk ook een wereldoorlog af..er is gevochten tot in Canada, India, Latijns Amerika en het Caribische gebied. En het bijzondere was dat dit keer het vredesresultaat werd behaald door diplomatiek onderhandelen en niet door een overwicht op het slagveld. Verder hebben de onderhandelaars zich er zeer voor ingespannen om teveel gezichtsverlies voor anderen te voorkomen hoe wijs.

(5) Cleveringa is tijdens de oorlog lang geïnterneerd geweest, is lid geweest van het college van vertrouwensmannen (in het kader van de naoorlogse zuivering), heeft een onderzoek gedaan naar klachten van gedeporteerden over de houding van de Nederlandse Diplomatieke Vertegenwoordigingen in Frankrijk, Portugal en Zwitserland heeft zijn vak weer opgepakt, lid geweest van de Raad van State en was betrokken bij de oprichting van (de voorloper) van de VVD, die aanvankelijk Partij voor de Vrijheid heette, welke naam nu gekoppeld is aan een partij die op een heel wat minder constructieve wijze meedraait in de Nederlandse politiek.

(6) Frits Hondius heeft ook zelf een lezing gegeven, over de cartografische geschiedenis van zijn familie waarbij hij erop mocht wijzen dat een kaart van zijn voorvaderen de enige was die betrouwbaar genoeg werd geacht om als uitgangspunt te dienen voor gebiedsverdeling in Bosnie-Herzegovina in het kader van de Dayton-akkoorden. Daar heeft overigens ook de Raad van Europa, meer in het bijzonder de Venetië Commissie nog een rol gespeeld bij het definiëren van het begrip 'minderheid'.

(7) Mw. Berends heeft in Leiden met lof haar studie moderne geschiedenis afgerond.

Definitie: « Rommelpot »

'De Rommelpot is een oud Nederlands muziekinstrument gemaakt van een aardewerk pot bespannen met een varkensblaas waarin een stok gestoken wordt.'

Bezoekstips

Walraff en Richartz Museum in Keulen tot 30 december

Het museum heeft een prachtige reconstructie gemaakt van een van de invloedrijkste tentoonstellingen van moderne kunst uit 1912 waarin het conservatieve Duitse keizerrijk voor het eerst echt kennis maakte met moderne kunst. Het ging om de toen jongste generatie schilders en het verband met voorlopers als van Gogh, Cézanne, Gauguin en Picasso. De tentoonstelling was eigenlijk in Düsseldorf gepland maar bleek daar niet welkom omdat er te weinig Duitse schieders werden getoond. En ook al beargumenterende organisatoren dat de moderne kunst (nu al weer ruim honderd jaar oud) nu eenmaal in Frankrijk was ontstaan.. het mocht niet baten. Maar de organisatoren werden met open armen in het rivaliserende Keulen ontvangen. Het was ook de eerste tentoonstelling waar de muren niet dicht behangen waren maar waar tegen een witte achtergrond werken de ruimte kregen afzonderlijk genoten te worden. Niet dat zulks daar tot waardering leidde....de kranten schreven dat de expressionistische werken maar beter bewaakt konden worden voor het geval 'hun wartaal tot Lynchpartijen zou leiden'. Maar een aanrader, tot en met 30 december. Zie de site: <http://www.wallraf.museum/>

Fondation Beyeler, Basel tot 30 januari

En wat te denken van twee tentoonstellingen in Basel: de Fondation Beyeler toont tot 27 januari het later werk van Degas, juist de periode waarin het ook nu nog breed aansprekende werk maakte met jockery's en danseressen. Meer informatie: <http://www.fondationbeyeler.ch/>

Het Kunstmuseum, Basel tot 3 februari

Het Kunstmuseum aldaar pakt uit met een eerbetoon aan een van de laatste avant-garde bewegingen van de vorige eeuw, de l'Arte Povere..in de zeventiger jaren ontstaan in Noord-Italië als protest tegen het opkomend materialisme en consumentisme. Tot 3 februari. Zie voor meer info: <http://www.kunstmuseumbasel.ch/>

Museum für aktuelle Kunst, Durbach: COBRA tijd tot 6 januari

Maar onze favoriet is dit keer dicht bij huis te vinden in Durbach, een dertig kilometer buiten Straatsburg aan de Duitse kant tussen de prachtige wijnvelden. Daar is de vierde verdieping van een oude kliniek omgetoverd tot het 'Museum für aktuelle Kunst' waar kunstmecenas Rudiger Hurrle tot 6 januari de Cobra-tijd laat herleven. De beweging, begonnen in 1948 in Parijs met kunstenaars uit Copenhagen, Brussel en Amsterdam (CoBrA) heeft maar kort bestaan maar de kunstenaars van toen zijn er door geïnspireerd hun eigen-radical- weg te gaan. Met werken van landgenoten als als Karel Appel, Constant Nieuwenhuis, Lucebert en Corneille (1). Het is een feest van kleur en wilde directe bewegingen, hoewel je ook kunt zien dat Corneille veel ingetogener is begonnen dan in zijn latere werk. En, de bezoeker krijgt er ook nog de vaste collectie aan contemporaine kunst bij van rasverzamelaar Hurrle.

Doen, bezoeken, als vermeld tot 6 januari. Zie ook: www.museum-hurrle.de

(1) Corneille is vorig jaar overleden en ligt vlak bij Vincent van Gogh begraven in Auvers sur l'Oise. Thans leeft van de oorspronkelijke groep alleen nog de Belg Pierre Alechinsky (ook op de tentoonstelling vertegenwoordigd). In 2010 was er ook nog werk van deze Cobra-artiest te zien in Straatsburg, in de galerie Bamberger.

Hardnekkig misverstand:

'Mens sana in corpore sano', een gezegde van de Romeinse dichter Juvenalis.

We vertalen het meestal als 'een gezonde geest in een gezond lichaam'

danwel 'een gezond lichaam is een goede basis voor een gezonde geest'.

Maar Juvenalis bedoelde het een slagje anders 'het zou mooi zijn als er in een gezond lichaam ook een gezonde geest zou schuilen'. Hij bedoelde het als kritiek op de ook toen heersende fitnesscultuur.'

Terugblik

30 jaar Nederlandse Vereniging - Lustrumdag op Zaterdag 22 september 2012

'Een kaleidoscopische dag'

De Ned. Ver heeft bij zijn 30-jarig bestaan een memorabele reis door tijd en ruimte gemaakt. De 51 vanuit Straatsburg vertrokken deelnemers wisselden die dag veelvuldig van decor en vervoermiddel... van de bus op de trein, op de boot weer de trein dan een voettocht en weer de bus. Een mooie opzet die prachtige mogelijkheden schiep om weer bij te praten met landgenoten en Franse aanhang. En daarbij maakten we het wonder mee dat de denker, veldheer, architect en schrijver... Vauban ons door de tijd tegemoet kwam om het hoe en waarom van Neuf Brisach over het voetlicht brengen. Een wonder, zeker, maar wie niet in wonderen geloofd is geen realist. Bij het vertrek was het gezelschap al gezegend met een oranjezonnetje. Dat goede gesternte bleef, ook bij aankomst in Vogelsheim waar een bewonderenswaardige enclave van industrieel vernuft met veel liefde en vakmanschap in stand wordt gehouden: een klein en tot in de puntjes verzorgd museum dat een mooi inzicht geeft in de geschiedenis van -vooral- de stoomtrein en een depot met een aantal met veel aandacht en kunde springlevend gehouden helden uit het stoomtijdperk. We mochten dat allemaal driedimensionaal beleven op een tocht door de Elzassische natuur aangevoerd door een stoomloc uit 1900, met als hoofd-machinist een gepensioneerd en gepassioneerde -specialist uit de aluminium(!)branche. Een aantal onzer voelden zich weer jonger worden met dat schitterende industriële kolengestookte speelgoed op ware grootte, zeker bij de nostalgische fluit en de witte en soms donkerder stoomwolken.

Dat gevoel hield aan toen we halverwege de reis het depot van de locomotiefliedhebbers van Vogelsheim mochten bewonderen: prachtige oude reuzen glimmend gepoetst en nog steeds gereed voor welk zwaar werk dan ook. En, ook op het vervolg van de reis bleek de bar/restauratiewagon niet voor niks aangekoppeld. We scheepten ons vervolgens in op een toerboot voor een tocht over de Rijn tot naar het oude Brisach aan de Duitse Rijnkant. Dat alles met nog steeds zulk prachtig weer dat een aantal onzer even de ogen sloten en een afspraak met zichzelf maakten. Een apart compliment voor de bediening en organisatie aan boord: op deze tocht van ruim een uur met een paar honderd reizigers aan boord (de tocht is ook bij anderen populair) wist het bedienend personeel met opvallend gemak en precisie gevraagde consumpties en versnaperingen te serveren.

Brisach, oorspronkelijk een Romeins fort tegen de 'Alemannen', biedt nog steeds de imposante aanblik van een sterke vesting. Hoewel grondig beschoten en vernield in WO II is de stad weer mooi herrezen en bruijt weer voor een andere keer een bezoek waard. En daarna, op naar het 'oude Neuf-Brisach' waar ons de verrassing wachtte van een tijdloze Sebastien Vauban, die zich ontpopte als een levendig verteller. Hoewel Lodewijk de XIV hem een goede Fransman heeft genoemd, leek hij ook soort van Europeaan avant la lettre, die geen bittere gevoelens meer koesterde tegen de nazaten van de

Verenigde Zeven Provinciën en die honderden jaren geleden al een soort van gemeenschappelijke munt voor Frankrijk en verdere omstreken bleek te hebben voorgesteld om de contacten en communicatie te vergemakkelijken. En dat in een tijd waarin landen zo versnipperd waren dat je op reis, in de woorden van Voltaire 'van recht wisselde zoals je van paard wisselde'.

We zijn vergeten te vragen of hij wellicht ook licht in de duisternis van de euro-crisis kan laten schijnen, in elk geval een man van min of meer alle markten thuis. De reis die ie nu door de tijd maakte verbaast eigenlijk niet.. de man heeft talloze vestingen aangelegd naar zijn concept aan alle grenzen van de 'hexagone', zoveel veldslagen en belegeringen meegemaakt en georkestreerd dat het ie ook toen al over 'le don de l'ubiquité' moet hebben beschikt. Misschien is ie daarom ook maar acht keer gewond geraakt en heeft alles overleefd: hij was wellicht vaak elders als ie ergens geraakt werd.

Vauban heeft Neuf-Brisach in de verbazingwekkend korte tijd van ruim 4 jaar weten te creëren, met inzet van een kleine tienduizend man, waaronder ook Hollanders (!).. een machtig, ingenieus en in zijn tijd onneembaar bolwerk. De vestingstad, met al zijn 'rampes', 'contre-gardes' en 'demi-lunes' is dan ook niet ingenomen maar heeft zijn zwaarste beproevingen moeten doorstaan door beschietingen en door (geallieerde) bombardementen in de Tweede Wereldoorlog toen -wat vrijelijk doordacht- de oude vijand het stadje beheerste. Vauban bouwde de vesting in opdracht van de Zonnekoning. Zijn defensieconstructie rond Neuf Brisach toont dan ook de wellicht niet helemaal toevallige vorm van een zon, een stralenkrans.

Na de heer Vauban zeer bedankt te hebben en hem weer een goede reis gewenst naar zijn andere 'epoque' mochten wij de bus weer gebruiken op weg naar een voortreffelijk restaurant om bij een mooi glas, een degelijke dis en een vrolijke kout de dag nog eens door te nemen. Ook hier een 'grand chapeau' voor keuken en bediening.

De aloude tombola werd weer een wervelend gebeuren.. de T-shirts, horloges, bokalen flessen drank, boeken en wat dies meer zij vlogen door de zaal en vonden een goede bestemming. Het zal duidelijk zijn dat de terugreis in meditatieve stilte is verlopen na zoveel indrukken en activiteiten, alleen nog onderbroken door een verdiend luid applaus voor de organisatoren van deze prachtige dag en een vrolijk afscheid op het eindpunt, de parkeerplaats van de Avenue Herrenschmidt in Straatsburg.

Waarom een Nederlandse Vereniging?

De Elzas ligt maar een 600 km van Nederland. De reistijd wordt ook nog eens korter door transportontwikkelingen en er is internet en telefoon. En dan, je leeft nu toch in Frankrijk? Niet zo moeilijk dus om contact te houden met het thuisland. Waarom dan een Nederlandse Vereniging?

Het antwoord is simpel. Een dergelijke Vereniging biedt een platform voor onderling contact en stelt Nederlanders in staat de typisch Nederlandse gebeurtenissen te kunnen blijven vieren, zoals Koninginnedag en Sinterklaas (beiden met haring!). Daarnaast zijn avonden met Nederlandse films en inleidingen van Nederlandse schrijvers of specialisten op bepaald gebied en excursies nog leuk meegenomen voor de liefhebbers. Maar, en dat is wel zo belangrijk.. de Vereniging is ook een teken van solidariteit en steun voor landgenoten hier: het maakt het gemakkelijk raad te vragen over verblijf in de Elzas aan landgenoten met meer ervaring en met bijvoorbeeld de Franse administratie.

Het biedt ook een netwerk voor hulp en assistentie voor wie dat mocht behoeven. De vereniging is ook lid van de Federatie van Nederlandse Verenigingen in Frankrijk (FANF), samen met nog 17 andere Nederlandse verenigingen, onder het motto "samen sterker". De FANF komt op voor de belangen van Nederlanders in Frankrijk en neemt zo nodig actie. Via de website van de FANF wordt nuttige en uitvoerige informatie verschaft over fiscale en juridische zaken, en met betrekking tot de zorg- en ouderdomsverzekeringen, enz. Door lid te worden van de Nederlandse vereniging steun je ook de FANF.

En met de Rommelpot heeft de Vereniging ook een goed instrument om de leden te informeren over gebeurtenissen en relevante praktische zaken, dat alles gelardeerd met verstrooiende informatie over de Elzas of andere onderwerpen die voor de lezers interessant kunnen zijn. En de Vereniging leeft! Zie hiervoor bijvoorbeeld het ook in dit nummer opgenomen verslag van de lustrumdag van 22 september jl. ter gelegenheid van het alweer 30 jarig bestaan.

De tram in Straatsburg vroeger en nu

Het tramnet in Straatsburg dat vanaf 1994 is aangelegd is het derde grootste in Frankrijk, na die van Lyon en Nantes. Na diverse uitbreidingen is het nu 40,3 km lang en telt zes lijnen. Het materieel is modern, fraai en comfortabel. De lijnen en frequenties zijn op elkaar afgestemd en versterken elkaar op de kerntrajecten. In dat opzicht is het netwerk uniek in Frankrijk. Sinds de herinvoering van de tram in de Europese hoofdstad van de democratie is hij populair geworden bij het publiek en wordt vaak als voorbeeld aangehaald van een geslaagde (her)invoering van de tram. Wat vele mensen niet weten is dat in Straatsburg al een tram heeft bestaan van 1878 tot 1960. Na de tweede wereldoorlog is met de geleidelijke afbraak van het omvangrijke net van tramlijnen in en rond Straatsburg begonnen evenals dat in bijna alle andere steden in

Frankrijk, die toen nog over een tram beschikten, het geval was. Alleen in Marseille, Rijsel (Lille) en Saint Etienne overleefde de tram. Ook in andere Europese landen werd de tram in de periode na de tweede wereldoorlog in de meeste steden geleidelijk en soms zelfs abrupt afgeschaft. De opkomst van het busvervoer en het toenemende gebruik van de auto was hier debet aan. Een golf van opheffingen vond plaats in de meeste Europese landen, behalve in Duitsland, Zwitserland en de Midden- en Oost-Europese landen waar de tram in vele steden in stand gehouden werd.

Ook in Nederland werden de stadstrams na de tweede wereldoorlog opgeheven in Groningen, Arnhem, Nijmegen, Leiden, Haarlem, en Utrecht evenals alle interlokale tramlijnen met uitzondering van die tussen Den Haag en Delft. Alleen in de drie grote steden bleef de tram bestaan. Het opheffen van veel van de toen opgeheven tramlijnen wordt nu vaak betreurd. Het herinvoeren van de tram is natuurlijk een kostbare zaak. In vele steden wordt toch de invoering of herinvoering van de tram gezien als een optimale oplossing om aan de toenemende verkeersproblemen het hoofd te kunnen bieden en het gebruik van de auto terug te dringen. Zo werd in Utrecht de tram weer ingevoerd (als sneltram tussen Utrecht en Nieuwegein/IJsselstein) en zijn er nu omstreken plannen om in Groningen hetzelfde te doen. In en rond de grote steden werden ook metro's of sneltramtracés aangelegd.

Maar nu terug naar Straatsburg. Daar bestond tot 1960 een uitgebreid tramnet binnen en rond de stad. De eerste tramlijn werd geopend in 1878. Deze liep van de Faubourg de Pierre naar de Rijnbrug (nu Europabrug) en werd bereden door een stoomtram. Een keizerlijke verordening van 6 november 1876 gunde de stad de concessie voor het exploiteren van acht tramlijnen naar Hoenheim, Kehl, Illkirch-Graffenstaden, Wolfisheim, Robertsau, Mittelhausbergen, Neudorf en de stations van de toenmalige Reichsbahn.

In 1877 draagt de stad de concessie over aan de "Strassburger Pferdebahngesellschaft". De gekozen spoorbreedte was de standaardbreedte van 1435 cm (dit was een eis van de militaire autoriteiten om spoorwagens met munitie te kunnen vervoeren). De eerste lijnen werden aangelegd door een Zwitserse maatschappij in de berm van de weg om eventuele troepentransporten niet te belemmeren. De exploitatie vond binnen de vestingwerken plaats met paardentrams en daarbuiten met stoomtrams. Het kwam voor dat de passagiers moesten meehelpen de trams te drukken als ze een hoogte moesten overwinnen of als het paard te moe was.

In 1884 werd het trambedrijf omgedoopt in "Strassburger Strassenbahngesellschaft". Het spoor van de buitenlijnen werd toen aangelegd in meterspoor. Pas eind 19e eeuw werd ook het spoor binnen de vestingwerken aangelegd in meterspoor. Uiteindelijk is het hele net in deze spoorbreedte aangelegd en deze breedte is gehandhaafd tot de opheffing in 1960.

In 1894 tekent de tramwegmaatschappij een contract met de AEG (Elektrizitäts-Gesellschaft) in Berlijn voor het elektrificeren van de lijnen tussen het station en de Place d'Austerlitz en tussen de Porte de Pierre en de Orangerie via de Place Kléber. Tevens werden bij de AEG 14 elektrische motorrijtuigen besteld. De eerste elektrische trams – na een periode van proefritten – begonnen op 13 juli 1895 te rijden in de officiële dienstregeling.

In 1897 werd besloten het hele tramnet te elektrificeren en zes nieuwe lijnen aan te leggen, enerzijds, en 86 elektrische motorrijtuigen en 20 aanhangwagens aan te schaffen, anderzijds. De AEG was inmiddels de hoofdaandeelhouder geworden. In 1895 was al besloten een nieuwe Rijnbrug te bouwen met medefinanciering door de AEG in ruil voor een verlenging van de concessie met 25 jaren wat erop neerkwam dat die tot 1965 zou lopen! Dit contract hield ook de aanleg van een lijn Kehl-Schwarzach-Bühl in Duitsland in. Tot dan toe omvatte het net in totaal 9 tramlijnen: één paardentramlijn (900 m), vijf stoomtramlijnen (16,53 km) en drie elektrische (4km) en een materieelpark van 27 stoomlocomotieven, 14 elektrische motorrijtuigen en 117 aanhangwagens.

Vanaf 14 maart 1898 werd de sectie Rijnbrug-Kehl geopend. Op de lijn Place Kléber naar het station en stadhuis te Kehl kon men iedere tien minuten een tram nemen tussen 6 uur 's morgens en middernacht. Ook nu bestaat het plan om de huidige lijn D te verlengen tot het station in Kehl en misschien in een later stadium verder Kehl in tot het stadhuis.

In de volgende tien jaar werd het net verder uitgebreid tot in totaal 50 km (dus langer dan het huidige net). In 1908 bestonden er 15 tramlijnen, die voor het eerst nummers droegen, waaronder buitenlijnen van het stadsnet naar Breuschwickersheim via Wolfisheim, naar Lingolsheim, Hoenheim, Neuhof, Neudorf-Est en Kehl. De meeste lijnen liepen via de Place Kléber waar een markante achthoekige kiosk werd gebouwd als voorloper van de moderneabri en een compleet tramstation dat in 1941 weer verdween als gevolg van een complete herindeling van het plein (l'histoire se repète!).

Volledigheidshalve zij vermeld dat er ook lange interlokale tramlijnen hebben bestaan vanuit Straatsburg naar Ottrot en Obernai, naar Marckolsheim, naar Truchtersheim en naar Westhoffen, aangelegd aan het einde van de 19de eeuw. Via de lijn naar Kehl waren de toen bestaande tramwegen in Baden verbonden met het net in de Elzas. Al deze lijnen waren in meterspoor uitgevoerd. Tot en met de eerste wereldoorlog bestond er dus één groot interlokaal tramnet dat de Elzas met het land Baden verbond via de Rijnbrug. De meeste van deze lijnen hebben in zijn geheel geheel of gedeeltelijk tot de jaren 50 gefunctioneerd. Een groot stuk van de laatste nog in functie zijnde lijn tussen Kehl en Bühl werd pas in 1970 opgeheven.

De elektrische tram werd een groot succes. De Strassburger Strassenbahngesellschaft maakte winst en vervoerde steeds meer passagiers. In het begin van de 20ste eeuw telde het wagenpark 144 elektrische motorrijtuigen en 173 aanhangwagens met in totaal 13123 zitplaatsen. Open aanhangwagens om te kunnen genieten van de zon werden in de zomer ingezet zoals dat ook in Den Haag voor de lijnen naar Scheveningen het geval was. De tram had grote invloed op het vrijetijdsgedrag en de uitgaansgewoonten van de Straatsburgers. Dankzij de tram kon men zich vertoeven aan de oevers van de Rijn of kon men gaan dansen in de "Grand Turc" in Koenigshoffen of zich ontspannen in het "Waldschloessel" in het Forêt de Neuhof of in de feestzalen van de bistro's in Neudorf.

In 1912 koopt de stad Straatsburg 50 % van de aandelen van de "Berliner Lokal und Strassenbahngesellschaft", een dochteronderneming van AEG, de toenmalige eigenaar. Niet lang daarna, in de eerste wereldoorlog, begonnen de problemen. Door de mobilisering was er een tekort aan personeel en zo werden voor het eerst vrouwelijke conducteurs ingezet. Desondanks was er toch nog netuitbreiding. Er werden speciale lijnen aangelegd om de oorlogsgewonden te kunnen vervoeren naar de ziekenhuizen, Bêthesda en het Centre de Traumatologie (bld Cémenceau) en ook naar het militaire hospitaal aan de Rue de Zürich. Speciale lijnen werden aangelegd voor het vervoer van munitie tussen de Place de Hagenau en de Place de Schiltigheim (nu Place de Bordeaux). Na de eerste wereldoorlog waren zowel de rails als het materieel ernstig versleten. Ook werd het bedrijf geplaagd door personeelstekort als gevolg van epidemieën en werd het economisch getroffen door hevige inflatie. Toch kwamen er nog netuitbreidingen, waaronder in 1919 een lijn naar de Esplanade en de kliniek Sainte-Anne en, in 1923 één naar Wacken en in 1927 nog één naar Brumath.

Het jaar 1930 is, afgezien van de oorlogsjaren, waarschijnlijk het topjaar geworden van het trambedrijf met het vervoer van 54,6 miljoen passagiers. De trams reden van 4uur30 's morgens tot 1uur30 's nachts. Maar de concurrentie van de fiets en de auto was een teken aan de wand. De crisis van 1929 leidde tot nieuwe moeilijkheden. De Compagnie de Tramways de Strasbourg (CTS) installeert zich in Cronembourg in het begin van de jaren 30. Voordien bevond zich de remise in de Rue des Bonnes-Gens.

Vanaf 1930 worden de eerste buslijnen ingesteld naar Cronembourg, Schiltigheim en Ostwald. De laatste werd omgezet in een trolleybuslijn in 1939. In 1937 werd een deel van de tramlijn naar Breuschwickersheim vervangen door een bus. Invoering van de 40-urige werkweek in 1936 en de gestaag dalende passagiersaantallen dwongen tot nieuwe economische maatregelen. Radiale lijnen werden samengevoegd tot één lijn. Zo ontstonden lange lijnen zoals Boulevard d'Anvers-Wolfisheim, Hoenheim-Neuhof en centraal station-Graffenstaden.

De tweede wereldoorlog veroorzaakt nieuwe ellende. Na de evacuatie van de gehele bevolking rijdt er op 4 september 1939 geen enkele tram meer in Straatsburg. De administratie trekt zich terug in Ottrot om de nog operationele buitenlijnen te beheren die de Maginotlinie moesten bevoorraden. Vanaf 22 mei 1940 rijden de trams weer in Straatsburg. Gespeend van humor waren de mensen toen niet: de bordjes in de tram waarop stond dat het verboden was "mit dem Führer" te spreken werden vervangen door bordjes die meldden dat men niet "mit dem Fahrer" mocht spreken. Tijdens de oorlog speelden de trams een belangrijke rol bij de voedselvoorziening. Echter, bombardementen vernielden rails en materieel. Om aan de bombardementen te ontsnappen werd het materieel 's nachts buiten opgesteld ver van de remises. Grote schade werd aangericht aan spoor, materieel en bovenleiding.

Na 9 juni 1945 functioneert de tram weer zo goed en zo kwaad als het kon. Maar het materieel verkeerde in slechte staat en was dringend aan vervanging toe. Dat moest uit België of Zwitserland komen (in Frankrijk werden toen geen trams gebouwd) en daartoe ontbraken de deviezen. De CTS begon toen trolleybuslijnen in te zetten tussen Place Broglie en het Quartier des Quinze in 1947 en, in twee fasen, op de ceintuurlijn 10 in 1948 en 1950.

De aftakeling van het tramnet was begonnen. De aanschaf van bussen was goedkoper en konden flexibeler worden ingezet. Bovendien zou de aanleg van tramlijnen naar de nieuw gebouwde stadgedeelten erg duur zijn. De benzine was toen nog goedkoop. De automobielloobby en de militaire autoriteiten begonnen druk uit te oefenen om de trams door bussen te vervangen. Alleen niet aan rails en bovenleiding gebonden voertuigen zouden in geval van nood inzetbaar zijn (de koude oorlog was begonnen!). De toenmalige burgemeester verklaarde in 1960 : "Je ne veux plus voir un seul tramway à Strasbourg". Massale inzet van busvervoer begon in 1953. De trolleybussen werden afgeschaft in 1955.

De laatste nog in bedrijf zijnde tramlijnen 4/14 van Hoenheim naar Neudorf en 6/16 van Wacken naar Graffenstaden bleven nog bestaan in afwachting van de bouw van een busgarage en werden in 1960 opgeheven. Op 1 mei van dat jaar reden de laatste trams – met bloemen, kransen en opschriften behangen – onder grote belangstelling de 12 km lange route van lijn 4/14. De stoet trams werd voorafgegaan door een stoomlocomotief die voor de gelegenheid door de suikerfabriek in Erstein voor dat doel was uitgeleend. Helaas is niets meer overgebleven van het oude trammaterieel. Alle wagens werden verbrand. De Straatsburgers moesten tot 1994 wachten om weer van een tram gebruik te kunnen maken. Nieuwe inzichten op het gebied van urbane planning hebben het gemeentebestuur doen besluiten de tram weer in te voeren. Daarover meer in een volgend nummer van de Rommelpot.

Onderscheidingen voor onze leden en in Straatsburg ankerende organisaties, en nog een bevordering

De laatste jaren hebben leden van onze Vereniging hun verdiensten beloond gezien met mooie onderscheidingen. Zo ook het in de Elzas verankerde Europese Hof voor de Rechten van de Mens en laatstelijk de Europese Unie.

Het begon een tien jaar geleden toen onze oud-Voorzitter Hans de Jonge zich op voorspraak van leden van de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau benoemd zag. Zij zagen niet alleen een kundig internationale functionaris maar hadden vooral oog voor zijn langdurige grote verdiensten voor het Nederlands verenigingsleven in de Elzas. En niet alleen regionaal: Hans is de founding father van de overkoepeling van alle Nederlandse verenigingen (rond 20) in Frankrijk en internationale organisaties die zich inzetten voor de bevordering van de democratie.

Vervolgens werd Wilhelmina Thomassen, rechter in het Hof van 1998 tot in 2004 een paar jaar later door Frankrijk in het zonnetje gezet met de benoeming tot Chevalier de Legion d'Honneur, een onderscheiding die terugreikt tot de Napoleontische tijd, vanwege haar intensieve contacten met de Franse juridische wereld en haar onafhankelijke en actieve opstelling binnen het Hof met een veelvoud aan zogeheten 'dissenting opinions' (1) op haar naam.

In 2010 was het Europees Hof zelf aan de beurt: toenmalig President Jean Paul Costa mocht de prestigieuze 'Four freedoms Award' (2) in ontvangst nemen. Het Hof is onderscheiden voor zijn belangrijke bijdrage die het in de afgelopen ruim 50 jaar heeft geleverd aan de bescherming van de individuele mensenrechten in het naoorlogse Europa. En dit jaar is de afzwaaiende plaatsvervangend Secretaris-Generaal van de Raad van Europa zeer verdiend door Nederland geëerd met de benoeming tot Officier in de orde van Oranje-Nassau. Naast haar rol als plv Secretaris-Generaal heeft Maud zich altijd intensief ingezet voor de mensenrechten in Europa, in het bijzonder de rechten van vrouwen, kinderen en andere minderheden. Zo ook koninklijke waardering voor Egbert Myjer. Bij zijn recente afscheid als rechter in het Hof werd Egbert verrast met een onderscheiding. Egbert is in deze een recidivist (had al een onderscheiding) en nu heeft het op initiatief van de Permanent Vertegenwoordigster bij de Raad van Europa, Ellen Berends, Buitenlandse Zaken en Hare Majesteit behaagt Egbert te bevorderen tot Commandeur in de eerder genoemde Orde. Dit vooral wegens zijn niet aflatende en eloquente verdediging en promotie van het Mensenrechtenhof. Egbert en zijn echtgenote hebben inmiddels de Elzas verruild voor Nederland en daarmee houdt helaas maar ook weer begrijpelijk de band met onze Vereniging op. En het hield nog niet op: een paar dagen geleden heeft het Noors Nobelprijscomitee de Nobelprijs voor de vrede toegekend aan de Europese Unie. Onder meer omdat 'de Unie en haar voorlopers 'zes decennia lang bijgedragen hebben aan de bevordering van vrede en verzoening, democratie en mensenrechten in Europa'. Een beetje pikant is dat het Comite in Noorwegen wortelt, een land dat om allerlei nationale redenen zelf niet is toegetreden tot de Unie. En apart is ook dat het Comite wordt voorgezeten door de huidige Secretaris-Generaal van de Raad van Europa, ...Jagland. In de typering 'de Unie en haar voorlopers' kan overigens ook een waardering worden gezien voor de Benelux maar ook voor de Raad van Europa, de organisatie waarmee de samenwerking op het gebied van democratie en mensenrechten allemaal na de tweede Wereldoorlog begonnen is.(3)

De Unie kan de prijs ook zien als steun in de rug in de huidige moeilijke tijden, waarin de organisatie onder vuur ligt

en er tegelijk 'meer Europa' verwacht wordt. En dat terwijl juist nu ook Straatsburg als hoofdzetel van het Europees Parlement weer bedreigd wordt.

En tenslotte, van andere orde, maar wel een promotie-benoeming: Hans van der Werf was de laatste 15 jaar plaatsvervangend Secretaris-Generaal van de Centrale Rijnvaartcommissie maar mag het 'plaatsvervangend' vanaf nu achterwege laten. De commissie is een kleine (staf van 20 man) maar de oudste internationale organisatie (gaat terug tot 1805) en reguleert het scheepvaartverkeer op de Rijn. In de volgende Rommelpot een interview met Hans van der Werf en met Joke Langerijs, die ook al jaren lang de organisatie mede draaiende houdt.

(1) In de Nederlandse rechtsspraak bestaat het 'geheim van de Raadkamer'. Het wordt daarin niet bekend welke rechter eventueel een minderheidsstandpunt heeft ingenomen. Zo niet in het Hof hier. De rechter die een minderheidsstandpunt inneemt dient dat te motiveren en die opinie wordt aangehecht aan de uitspraak.

(2) Het Amerikaanse 'Franklin and Eleanor Roosevelt institute' kent elke twee jaar vijf onderscheidingen uit aan personen/instituten die zich hebben onderscheiden op een van de vier vrijheden (four freedoms) zoals eertijds door Eleanor Roosevelt geformuleerd: freedom of Speech and Expression, freedom of Worship, freedom from Want, freedom from Fear. Franklin Roosevelt's voorouders zijn uit Zeeland afkomstig waarmee is verklaard dat de uitreiking een Amerikaans/Nederlands-Zeeuwse aangelegenheid is.

(3) Het doet denken aan de relativiserende uitspraak van Newton over alle lof voor zijn ontdekkingen: 'I was standing on the shoulders of giants'. Het is trouwens deze uitspraak die Philips inspireerde tot de slogan 'let's make things better'.

Het bestuur van onze Vereniging heeft met ontsteltenis kennis genomen van het enkele maanden geleden in vakantietijd genomen besluit van de inmiddels teruggetreden Minister van Buitenlandse Zaken, Rosenthal, om de bijdrage aan het Institut Neerlandais (met een staf van ruim 20 man) in Parijs te stoppen met ingang van 2015.

De huidige opzet kost teveel: de huur van het pand bedraagt bijna 500.000 euro en de totale begroting is een kleine twee miljoen euro. De Culturele Afdeling in Parijs zou alles zelf kunnen doen, onder verwijzing naar de aanpak op de Ambassades van bijvoorbeeld Berlijn en Londen onder de noemer 'moderner en kosten effectiever'. Ter informatie: de Culturele Afdeling op de ambassade in Parijs telt op dit moment een vaste bezetting van twee man.

Verder was het idee van de heer Rosenthal om cultuur duidelijker aan economische belangen te koppelen. Natuurlijk kunnen we ons goed voorstellen dat juist ook in deze tijd gezocht wordt naar de nodige bezuinigingen. Maar een besluit tot opheffing zonder inzicht in een nieuwe richting en zonder duidelijkheid voor de staf is geen goed beleid. En ook voor wat betreft de link tussen cultuur en economie kunnen we ons voorstellen dat er nogal wat partners zijn die vrezen voor teveel overheidsinvloed op de culturele activiteiten.

Ons bestuur was bepaald niet als enige geschrokken: het regende protesten waarvan er veel van gerenommeerde Franse kant kwamen, waaronder *Le Monde* met een groot artikel op de voorpagina. Er zijn Kamervragen aan de Minister gesteld. Alles vooralsnog zonder extern kenbaar effect. Het leek erop alsof de heer Rosenthal had gekeken naar de stappen van Halbe Zijlstra, eerder Staatssecretaris van Cultuur in zijn confrontatie met de kunstwereld: gewoon vasthouden aan je besluiten, dan wordt het wel rustig. Maar er is in dit geval in elk geval een groot verschil: hier is rechtstreeks de naam van Nederland als cultuurland in het geding! De opheffing van dit instituut is nu net een van die zaken waar de nadelen van het opheffen groter zijn dan de veronderstelde nadelen van het voortbestaan.

We hebben het stille idee dat het besluit van de heer Rosenthal vooral op bezuinigingsoverwegingen stoelde en dat niet duidelijk voor ogen stond hoe het nu verder moet.

Het doet denken aan het woord van Mulisch in 'De ontdekking van de hemel', in het hoofdstuk 'De gouden muur': 'Wie mocht ontdekken - wat vrijwel onmogelijk is - hoe beleid wordt gemaakt, zal zijn verdere leven moeten slijten met een fundamenteel gevoel van onveiligheid'.

Inmiddels schijnt er mogelijk licht voor de Onderwijsafdeling van het Instituut (met onder meer taallessen). Het Franse en Nederlandse bedrijfsleven ziet het belang in van het voortbestaan met hopelijk voldoende financiering voor continuering van deze activiteiten. Dit betreft ongeveer een derde van de totale staf. Maar voor wat betreft het gehele instituut: als het gaat om beleid dan heeft de geschiedenis eerder aangetoond dat beleid vast staat tot het gewijzigd wordt.

En inmiddels is een nieuw kabinet aangetreden met een nieuwe minister, Frans Timmermans die zich al eerder heeft gekeerd tegen de aanpak van zijn voorganger op dit onderwerp. Dat wil niet zeggen dat alles nu weer bij het oude kan blijven. Buitenlandse Zaken heeft in het regeerakkoord een loodzware bezuinigingstaak opgelegd gekregen. Maar we rekenen er wel op dat de nieuwe minister met meer constructieve gedachten en een dito beleid komt.

We blijven hopen dat de gebeurtenissen rond het instituut de sombere visie van Mulisch niet zullen bevestigen.

Op de volgende pagina vindt U de protestbrief van ons bestuur

Straatsburg, 8 augustus 2012

Aan Zijne Excellentie de Minister van Buitenlandse Zaken,
de heer Uri Rosenthal,
Ministerie van Buitenlandse Zaken,
Den Haag

Excellentie,

Ook de Nederlandse Vereniging van Straatsburg en omstreken voelt zich genoodzaakt haar verbazing en teleurstelling tot uiting te brengen over Uw besluit om de subsidie voor het zo gerenommeerde Institut Néerlandais met ingang van 2015 te stoppen. Het IN heeft ook hier in de Elzas, gestoeld op concrete ervaringen een goede naam.

Naar het ons voorkomt doet het stoppen van de subsidie en daarmee het opheffen van het IN ook de naam van Nederland geen goed. Daarbij komt nog dat de wijze waarop de voorgenomen beëindiging van de subsidie is aangepakt geen schoonheidsprijs verdient. Er zal vast een langer proces aan voorafgegaan zijn maar dat is in de wijze van naar buiten brengen niet terug te vinden.

We hebben dan ook het vermoeden dat vooral financiële overwegingen tot Uw huidige opstelling hebben geleid zonder een goed plan voor verdere aanpak. In het door Uw ministerie uitgegeven persbericht lezen wij geen concreet werkbaar alternatief maar eerder een vooralsnog weinig onderbouwd voornemen.

We vrezen dat U met handhaving van Uw huidige besluit het kind met het badwater weggooit.

We hebben begrip voor de moeilijke financiële situatie waarin ook Uw Ministerie zijn deel heeft te dragen. Het moet echter mogelijk zijn om in overeenstemming met een gewenste mate van efficiency, de functie van het IN te behouden, met alle deskundigheid die nu in de staf aanwezig is.

Met de nodige creativiteit en met gebruikmaking van de genoemde staf moet het mogelijk zijn een goede structuur te behouden, waar nodig aan te passen om continuïteit te houden in het uitdragen van de Nederlandse cultuur op hoog plan en door heel Frankrijk.

Laten we de goede naam die Nederland op dit gebied hier heeft vooral zo houden.

Afschrift van deze brief stuur ik aan de Voorzitter van de Vaste Commissie voor Buitenlandse Zaken, de Nederlandse Ambassadeur in Parijs en aan het Institut Néerlandais.

Hoogachtend,

Ir. John Ruijs, voorzitter

Secretariaat
33 rue du Limousin
67450 Lampertheim

Registre de Associations :
Tribunal d'Instance de Schiltigheim
Volume 16 - n° 772

Banque: CIC Schiltigheim
30087 33002 00011807901 18

BESTUUR

Voorzitter

JOHN RUIJS

rommelpot@free.fr
09.52.246.246 / 06.52.520.500
18 rue de Beblenheim
67100 Strasbourg Neudorf

Vice-voorzitter

HANS DE JONGE

hans@dejonge.org
03.88.31.60.25 / 06.12.52.54.92

SIETSKESCHUTTE

sietske@free.fr
03.88.77.02.98

Secretaresse

GABRIELLE PASSENIER

azanielle@yahoo.fr
03.88.33.96.31 / 06.80.07.14.03

Penningmeester

HANS DE BRUIN

hansdebruin@free.fr
03.88.41.99.15
279 route de la Wantzenau
67000 Strasbourg

Assessoren

ADRIE ALVERS

adrie@comcraftfr.com
03.88.10.18.30

PAUL DE CONINCK

pauldeconinck@evc.net
03.88.33.24.99 / 06.08.54.31.48

PATRICIA WEISS

patulpi@hotmail.com
06.73.54.29.93

REDACTIE ROMMELPOT

PATRICIA WEISS

patulpi@hotmail.com
06.73.54.29.93

GERARD DE BOER

deboergerard@hotmail.com
06.45.67.00.81

JOHN RUIJS

rommelpot@online.fr
06.52.520.500

WEBSITE

BART KOOSTRA

www.nvso.fr

Korte mededelingen

Aanvraag AOW en verhoging ingangsdatum AOW

Op grond van het zgn. 'Lenteakkoord', gaat per 1 januari 2013 de leeftijd waarop men recht heeft op AOW geleidelijk omhoog tot 67 jaar in het jaar 2023. Daarnaast maakte Chaja Brasz ons erop attent, dat waarschijnlijk de leeftijd voor een AOW uitkering op grond van het zgn. 'Herfstakkoord' van de nieuwe Nederlandse regering in wording nog verder verhoogd wordt.

De hoogte van de AOW uitkering is afhankelijk van de tijd die u in Nederland hebt gewoond of gewerkt. Voor elk jaar na de leeftijd van 15 jaar is 2% van de volledige AOW-uitkering opgebouwd.

Start AOW uitkering

Als u in 2012 65 jaar wordt, gaat de AOW-uitkering op uw verjaardag in.

Vanaf 2013 wordt de AOW leeftijd stapsgewijs verhoogd en verschuift de ingangsdatum van de AOW-uitkering naar de eerste van de maand nadat u de AOW leeftijd bereikt hebt. In onderstaande tabel ziet u wanneer uw AOW uitkering ingaat.

Aanvragen van de AOW uitkering

Personen die aanspraak menen te maken op een A.O.W. uitkering, kunnen een aanvraag indienen bij de Sociale Verzekeringsbank, Van Heuven Goedhartlaan 1, Postbus 357, 1180 AJ Amstelveen (www.svb.org).

Meer informatie op:

<http://www.denederlandsevereniging.nl/2012/10/iow-aanvraag-aow-en-verhoging.html>

Artikelen FANF

Op de website [http://www.fanf.fr/](http://www.fanf.fr) onder de rubriek fiscaal/juridisch zijn de volgende interessante artikelen te lezen:

"Langstlevende partner beschermen" geschreven door Henriette van Zelm van Eldik
"Franse belastingplan" 2012/2013 en "remigratie" geschreven door Rob van Schijndel

Consulaire mededeling

Mededeling aan Nederlandse paspoorthouders in de ressorten van de honoraire consulaten van Bordeaux, Toulouse, Lyon, Marseille en Nice

Andere procedure voor paspoortaanvragen na 1 oktober 2013.

Na 1 oktober 2013 zal het ook niet meer mogelijk zijn op de honoraire consulaten in Bordeaux, Toulouse, Lyon, Marseille en Nice paspoortaanvragen in te dienen. Eerder werd deze maatregel al doorgevoerd voor het consulaat te Straatsburg.

Vanaf die datum moeten aanvragen in persoon worden ingediend bij de consulaire afdeling van de ambassade in Parijs. Voor de goede orde moet er op worden gewezen dat het ook mogelijk is, in persoon, een paspoortaanvraag in te dienen bij de Nederlandse ambassade in een ander land waar u tijdelijk verblijft. U kunt uw reisdocumenten ook in Nederland aanvragen bij de gemeentes Den Haag, Enschede, Maastricht, Echt-Susteren, Oldambt, Bergen op Zoom en in 2013 op de luchthaven Schiphol en gemeente Montferland (vanaf maart).

Deze maatregel, die door Nederland ook in andere landen wordt doorgevoerd, is het gevolg van bezuinigingen waartoe door de regering werd besloten. In dit verband moet ook worden vermeld dat naar verwachting begin 2014 zal worden overgegaan tot verlenging van de geldigheidsduur van de paspoorten van 5 tot 10 jaar. Het wetsvoorstel moet nog in de Tweede Kamer moet worden behandeld, waarna de Eerste Kamer met de wijziging moet instemmen.

Het duurt nog enige tijd voordat de afgifte via de honoraire consulaten definitief ten einde loopt maar wij hechten er aan U nu al daarover te informeren omdat het een belangrijke wijziging betekent in de wijze waarop de dienstverlening nu plaatsvindt.

De functie van Honorair Consul blijft bestaan. Nederlanders kunnen bij een Honorair Consulaat terecht voor beperkte consulaire dienstverlening. U wordt daarover op een later moment uitgebreider geïnformeerd.

De website van het Nederlandse consulaat te Parijs (www.consulaatparijs.nl) wordt continu actueel gehouden. Voor aanvullende informatie hier aangaande wordt u dan ook naar deze website verwezen.

